

Informatienota voor de raad (RIN)

Portefeuillehouder	:	wethouder W. Steeghs
Behandelend ambtenaar	:	Ingrid van Geffen
Zaaknummer		63416-2020
Bijlagen	:	1. Bijlage 1. Projectplan Drugs, wat doet het met jou? 2. Bijlage 2. Stand van zaken per september 2020 3. Bijlage 3 Plan van aanpak Alcohol en Drugs Gemert-Bakel 2020-2024
Datum B&W vergadering	:	8 september 2020

Onderwerp: Plan van aanpak alcohol en drugs Gemert- Bakel

Aan de gemeenteraad,

Kennis te nemen van

1. Projectplan Drugs, wat doet het met jou?
2. Plan van Aanpak Alcohol en Drugs Gemert-Bakel 2020-2024

Inleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het alcohol- en drugsbeleid binnen hun gemeente. Middelen gebruik is een vorm van ongewenst gedrag. Niet het gebruik maar de gevolgen van het gebruik zijn onwenselijk; het geeft overlast, geeft gezondheidsproblemen en brengt de veiligheid in gevaar. Om ongewenst gedrag om te buigen naar gewenst gedrag is een gedragsverandering noodzakelijk.

Het veranderen van gedrag is zeer complex. Dit komt o.a. doordat bij gedrag twee manieren van informatieverwerking betrokken zijn. Het eerste is rationeel (dat is beredeneerd en weloverwogen) en het tweede is impulsief (automatisch en intuïtief). Veranderingen die het impulsieve systeem raken zijn het meeste kansrijk. Effectieve interventies die daarop gericht zijn vinden tegelijkertijd plaats op het gebied van handhaving, regelgeving en educatie. Goede afstemming is daarvoor noodzakelijk.

Daarvan is nu nog geen sprake. Hierdoor worden veel interventies over het hoofd gezien en kansen om mensen op een onbewuste manier een duwtje in de goede richting te geven (nudging) onbenut.

Met lokale partners wordt samengewerkt aan een plan van aanpak alcohol en drugs. Omdat het een samenwerkingsplan is op het gebied van handhaving, regelgeving en educatie vraagt het aan de voorkant om goede afstemming over de inzet en middelen van de verschillende afdelingen.

Kernboodschap

De cijfers alcohol gebruik

Het alcohol gebruik in Gemert-Bakel is fors te noemen. Bijna de helft van de jongeren in klas 3 en 4 van het VO heeft recent alcohol gedronken. Zij drinken voornamelijk bier maar ook vaak mixdrankjes of shotjes. Dit doen zij het meest bij anderen thuis (56%) en in de kroeg. Het drinken in hokken en keten (locaties op privéterrein zonder ouderlijk toezicht) is met 29% erg hoog tegenover de regio (13%) en is gestegen t.o.v. afgelopen jaren. (GGD-BZO, 2018).

Daarnaast krijgt 12 % alcohol van de ouders. Van de volwassen drinkt 89%. Het overmatig drinken lijkt af te nemen maar het aandeel bingedrinkers blijft gelijk. (GGD-BZO, 2019). Van de 65+ drinkt 75% alcohol. De richtlijn goede voeding (Gezondheidsraad, 2015) is liever helemaal geen alcohol en anders hooguit 1 glas per dag. Bij ouderen leidt dit vaker tot diabetes, volksziekte één (Dagnelie, 2018).

Tussen 2008- en 2017 is er wel een mentaliteitsverandering te zien bij ouders van jonge kinderen wat betreft de mening over het starten met alcohol. Het percentage van de ouders die het verantwoord vinden dat jongeren voor hun 18e hun eerste glas alcohol drinken daalde van 70% naar 50%. Dit is nog steeds te hoog. Vanuit gezondheidsperspectief wordt alcoholgebruik onder de 18 jaar sterk afgeraden (Trimbos, 2018).

De cijfers drugsgebruik

De GGD vraagt in diverse onderzoeken het drugsgebruik na. De jongerenmonitor van 2019 laat zien dat 11% van de jongeren 11-18 aangeeft wel eens drugs te gebruiken. Bij afname van de Emovo 2017-2018 onder 14-16 jarigen geeft ook 6 % aan wel eens wiet te gebruiken en 2% andere drugs (GGD-BZO, 2018).

De gegevens over drugsgebruik zijn versnipperd en niet éénduidig.

Recent is de factsheet drugsgebruik onder jongeren in Noord-Brabant gepubliceerd: (Novadic-Kentron, GGD-WB, GGD,HvB, GGD-BZO, 2018).

De gegevens vallen uiteen in vier categorieën:

1. Jongeren in zorg bij Novadic-Kentron
2. Gegevens over de Brabantse drugsmarkt vanuit het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS)
3. GGD Jongerenmonitor 12 tot en met 18 jaar
4. GGD panelonderzoek

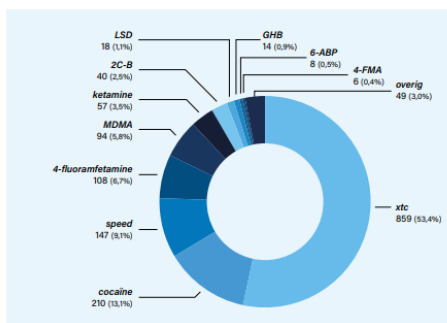
1. Jongeren in zorg bij Novadic-Kentron

De meesten jongeren in zorg hebben cannabisverslaving als primair probleem. Uit een steekproef van 100 dossiers is gebleken dat jongeren die na hun 18e levensjaar zijn aangemeld, gemiddeld al vanaf hun 15e jaar drugs gebruikten. Driekwart van de jongeren had een startleeftijd van 16 jaar of jonger. (Novadic-Kentron, GGD-WB, GGD,HvB, GGD-BZO, 2018)

Eén op de tien die cannabis probeert, blijft eraan hangen. Die kans is zelfs een op de zes als je als tiener al begint met joints. “Als een glas alcohol een baseballknuppel is voor je hersenen, is een joint een kruisraket.” (HLN, 2019)

Cannabisgebruik bij jongeren heeft een negatievere impact op de ontwikkeling van hun hersenen dan alcohol. Dat blijkt uit recent onderzoek aan de University of Montreal in Canada. (Josiane Bourque, Mohammad H. Afzali, & Patricia J. Conrod, 2018)

2. Gegevens uit DIMS

Grafiek 1: Onderzochte monsters door het DIMS-lab in Brabant in 2017

In totaal werden in 2017 1610 monsters voor analyse aangeboden.

3. GGD monitor cijfers

De GGD Brabant-Zuidoost en de GGD Hart van Brabant bevragen hun jongeren niet met dezelfde vragenlijst. In BZO geeft 12% en in HVB 10% aan ooit drugs te hebben gebruikt.

4. Panelonderzoek GGD in 2016 van de GGD BZO

Uit cijfers van een panelonderzoek, uitgevoerd door de GGD Brabant-Zuidoost in 2016, blijkt dat ongeveer de helft van de jongeren tussen de 16 en 30 jaar oud drugsgebruik op een festival of party normaal vindt. Drugsgebruik thuis met vrienden is volgens een derde van de deelnemers heel normaal. Ruim de helft van de 16- tot 30-jarigen die meededen aan dit onderzoek, gaven aan dat er drugs worden gebruikt in de vriendenkring. Niet alleen wiet of hasj wordt vaak gebruikt (43%), maar ook xtc/MDMA (35%) en lachgas (20%) werden vaak genoemd, ook door 16- en 17-jarigen (36% wiet/hasj; 14% lachgas; 8% xtc/MDMA) (GGD-BZO, 2018).

Bij veel hulpvragen van het wijkteam spelen alcohol- en drugs een rol, bijvoorbeeld bij schulden, opvoedingsproblemen en huiselijk geweld. Voor een effectieve aanpak en het voorkomen van ernstigere problemen, is het vroeg signaleren, bespreken en aanpakken van gebruik belangrijk (Trimbos, 2017).

Wat we gaan doen in Gemert-Bakel:

1. Lokaal Plan van aanpak alcohol en drugs,

Het plan is gericht op handhaving, regelgeving en educatie, voor de periode 2020-2024.

Ambitie: De gezondheid van inwoners van Gemert-Bakel te verbeteren door overmatig alcoholgebruik te ontmoedigen en drugsgebruik tegen te gaan.

2. Regionale aanpak Drugs, wat doet het met jou?

Het plan is gericht op monitoring en samenwerking in de regio voor de periode 2020-2024.

Ambitie: Het tegengaan van de normalisering van drugsgebruik onder de inwoners in de hele regio Oost-Brabant door het stellen en versterken van de norm, dat het gebruik van drugs niet normaal is.

Vervolgstappen

1. Plan van Aanpak Alcohol en Drugs Gemert-Bakel

Het lokale "LaatJeNietFlessen"-overleg wordt gecontinueerd 4-5x per jaar.

Aan dit overleg nemen deel:

Gemeente Gemert-Bakel SD/ Openbare veiligheid /GGD /Commanderij College beide locaties
Politie/LEV- groep jongerenwerk/CJG/Halt/Novadic-Kentron

Doel: tactisch en operationeel vorm geven aan de regionale aanpak.

2. Drugs, wat doet het met jou?

Stuurgroep

Het project wordt aangestuurd door de bestuurlijke stuurgroep. Hierin hebben zitting:

- Aanjager;
- wethouder Brabant Zuidoost;
- wethouder Brabant Noordoost;
- burgemeester Brabant Noordoost;
- burgemeester Brabant Zuidoost;
- manager Novadic-Kentron;

- manager GGD Brabant-Zuidoost/Noordoost.

De stuurgroep stelt de jaarplannen vast en geeft richting aan het project. De stuurgroep vergadert drie tot vier keer per jaar op initiatief van de aanjager.

Projectteam

Het projectteam bestaat uit de aanjager, een project assistent en een communicatiemedewerker. Het team zorgt voor de uitvoering van het jaarplan en is verantwoordelijk voor het bijeenroepen van zowel werkgroepen als stuurgroep.

Werkgroepen

Binnen het project worden centraal een aantal werkgroepen geformeerd die zorgdragen voor het bedenken en uitwerken van de initiatieven binnen het project op een aantal terreinen, zoals Gemeentelijk beleid, Communicatie en educatie en Handhaving. De voorzitters van de werkgroepen komen tenminste twee maal per jaar bijeen voor afstemming. Het project heeft verder nog een onderzoek consortium, dat verantwoordelijk is voor het opzetten en uitvoeren van de monitor.

Financiën

Drugs, dat kunnen we hier niet gebruiken	Plan van aanpak Alcohol en Drugs	Totaal
€ 4510	€2000	€6510

Het regionaal plan “Drugs dat kunnen wij hier niet gebruiken” vraagt om een bijdrage voor vier jaar van € 0,15 per inwoner. De bijdrage is berekend op basis van 38 deelnemende gemeenten.

De kosten bedragen voor onze gemeente: $30.065 \times € 0,15 = € 4.510$ per jaar

Omschrijving	Ureninzet		Uurtarief	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
Personele kosten ⁴	week	jaar					
- aanjager	24	1252	€ 85,-	€ 106.420	€ 106.420	€ 106.420	€ 106.420
- secretariaat	8	417	€ 50,-	€ 20.867	€ 20.867	€ 20.867	€ 20.867
- communicatie	8	417	€ 80,-	€ 33.387	€ 33.387	€ 33.387	€ 33.387
Kosten monitoring⁵							
Onderzoek en monitoring (raming zonder onderbouwing)				€ 75.000			€ 75.000
Kosten communicatie							
- Materiaal ontwikkeling campagne ⁶				€ 51.316	€ 51.316	€ 51.316	€ 51.316
- Bijeenkomsten stakeholders (uit campagne kosten)							
TOTAAL				€ 286.990	€ 211.990	€ 211.990	€ 286.990

Plan van Aanpak Alcohol en Drugs 2020-2024

Materialen toolbox	Posters. Flyers etc.	€ 500
Ontwikkeling innovaties	Inzet nieuwe methode, kennisontwikkeling	€1000
Organisatie bijeenkomsten	Kosten huur ruimte etc.	€ 500
Totaal per jaar		€ 2000

Deze raadsinformatienota is besproken in de B&W vergadering op genoemde datum.